

Elementary Inequality – Bất Đẳng Thức Sơ Cấp

Nguyễn Quân Bá Hồng*

Ngày 12 tháng 10 năm 2024

Tóm tắt nội dung

This text is a part of the series *Some Topics in Elementary STEM & Beyond*:

URL: https://nqbh.github.io/elementary_STEM.

Latest version:

- *Elementary Inequality – Bất Đẳng Thức Sơ Cấp*.

PDF: URL: https://github.com/NQBH/elementary_STEM_beyond/blob/main/elementary_mathematics/inequality/NQBH_inequality.pdf.

TeX: URL: https://github.com/NQBH/elementary_STEM_beyond/blob/main/elementary_mathematics/inequality/NQBH_inequality.tex.

- *A Substitution & Its Application To Prove Inequalities – 1 Cách Đổi Biến & Ứng Dụng Trong Chứng Minh Bất Đẳng Thức*.

PDF: URL: https://github.com/NQBH/elementary_STEM_beyond/blob/main/elementary_mathematics/inequality/substitution/NQBH_a_substitution_in_proving_inequality.pdf.

TeX: URL: https://github.com/NQBH/elementary_STEM_beyond/blob/main/elementary_mathematics/inequality/substitution/NQBH_a_substitution_in_proving_inequality.tex.

Mục lục

1 Basic	1
1.1 Motivation	2
1.2 2-variable inequality hypotheses – Giả thiết của bất đẳng thức 2 biến	2
1.3 3-variable inequality hypotheses – Giả thiết của bất đẳng thức 3 biến	2
1.4 n -variable inequality hypotheses – Giả thiết của bất đẳng thức n biến	2
2 Introduction to Inequality	3
2.1 Properties on the number line $\mathbb{R}$	3
3 Cauchy-Schwarz Inequality – Bất Đẳng Thức Cauchy-Schwarz	3
4 Miscellaneous	4
5 Warm-up – Khởi động	4
6 Cauchy-Schwarz Inequality – Bất Đẳng Thức Cauchy-Schwarz	4
7 Áp Dụng Bất Đẳng Thức Cauchy-Schwarz Để Tìm Cực Trị	6
8 Uncategorized	7
9 Methods in Proving Inequalities – Các Phương Pháp Chứng Minh Bất Đẳng Thức	8
9.1 Undefined Coefficient Technique (UCT) – Kỹ thuật hệ số bất định	8
10 Miscellaneous	9
Tài liệu	9

1 Basic

Resources – Tài nguyên.

- [AQ25]. NGUYỄN TUẤN ANH, CAO MINH QUANG. *Bất Đẳng Thức Dưới Góc Nhìn của Các Bỏ Dề*.

---

*A Scientist & Creative Artist Wannabe. E-mail: nguyenquanbahong@gmail.com. Bến Tre City, Việt Nam.

- [HLP52]. G. H. HARDY, J. E. LITTLEWOOD, G. PÓLYA. *Inequalities*.
- [DCA20]. NGUYỄN VĂN DŨNG, VÕ QUỐC BÁ CẦN, TRẦN QUỐC ANH. *Phương Pháp Giải Toán Bất Đẳng Thức & Cực Trị Dành Cho Học Sinh Lớp 8, 9*.
- PHẠM KIM HÙNG. *Sáng Tạo Bất Đẳng Thức*.
- [KH22]. PHAN HUY KHẢI, ĐOÀN THANH HƯƠNG. *Các Phương Pháp Hiệu Quả Giải Bài Toán Về Bất Đẳng Thức & Giá Trị Lớn Nhất Nhỏ Nhất*.
- [Sơn+25]. NGUYỄN NGỌC SƠN, CHU ĐÌNH NGHIỆP, LÊ HẢI TRUNG, VÕ QUỐC BÁ CẦN. *Các Chủ Đề Bất Đẳng Thức Ôn Thi Vào Lớp 10*.
- NGUYỄN VĂN HUYỀN's WordPress blog. [The Simplest Solution Is The Best Solution](#).
- LÊ VIỆT HẢI's WordPress blog.

1.1 Motivation

Question 1. *Why do we need to learn elementary inequality in Elementary Mathematics? – Tại sao chúng ta cần học bất đẳng thức sơ cấp ở Toán Sơ Cấp?*

Answer. Some reasons:

1. To sharp computation skills on algebraic manipulations – Để mài bén kỹ năng tính toán về các biến đổi đại số.
2. To become better at mathematics – Để trở nên giỏi Toán hơn.
3. To become mathematical analyst – Để trở thành nhà Toán học về Giải tích .
4. To become mathematical optimist – Để trở thành nhà Toán học về Tối ưu.

□

1.2 2-variable inequality hypotheses – Giả thiết của bất đẳng thức 2 biến

1. Sum $S(a, b) := a + b$.
2. Product $P(a, b) := ab$.
3. Sum of squares $S_2(a, b) := a^2 + b^2$.
4. Sum of cubes $S_3(a, b) := a^3 + b^3$.
5. Sum of n th powers $S_n(a, b) := a^n + b^n, \forall n \in \mathbb{R}$.

1.3 3-variable inequality hypotheses – Giả thiết của bất đẳng thức 3 biến

1. Sum $S(a, b, c) := a + b + c$.
2. $A(a, b, c) := ab + bc + ca$.
3. Product $P(a, b, c) := abc$.
4. Sum of squares $S_2(a, b, c) := a^2 + b^2 + c^2$.
5. Sum of cubes $S_3(a, b, c) := a^3 + b^3 + c^3$.
6. Sum of n th powers $S_n(a, b, c) := a^n + b^n + c^n, \forall n \in \mathbb{R}$.

1.4 n -variable inequality hypotheses – Giả thiết của bất đẳng thức n biến

1. Sum $S(x_1, \dots, x_n) := \sum_{i=1}^n x_i = x_1 + x_2 + \dots + x_n$.
2. Arithmetic mean $\bar{x} := \frac{1}{n}S(x_1, \dots, x_n) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i = \frac{1}{n}(x_1 + x_2 + \dots + x_n)$. [Wikipedia/arithmetic mean](#).
3. Product $P(x_1, \dots, x_n) := \prod_{i=1}^n x_i = x_1 x_2 \dots x_n$.
4. Sum of squares $S_2(x_1, \dots, x_n) := \sum_{i=1}^n x_i^2 = x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2$.
5. Sum of cubes $S_3(x_1, \dots, x_n) := \sum_{i=1}^n x_i^3 = x_1^3 + x_2^3 + \dots + x_n^3$.
6. Sum of m th powers $S_m(x_1, \dots, x_n) := \sum_{i=1}^n x_i^m = x_1^m + x_2^m + \dots + x_n^m$.

2 Introduction to Inequality

Definition 1 (Inequality). “In mathematics, an inequality is a relation which makes a non-equal comparison between 2 numbers or other mathematical expressions.

It is used most often to compare 2 numbers on the **number line** by the size. There are several different notations used to represent different kinds of inequalities: The notation $a < b$ means that a is *less than* b . The notation $a > b$ means that a is *greater than* b . In either case, a is not equal to b . These relations are known as *strict inequalities*, meaning that a is strictly less than or strictly greater than b . Equivalence is excluded.

In contrast to strict inequalities, there are 2 types of inequality relations that are not strict: The notation $a \leq b$ means that a is *less than or equal to* b (or, equivalently, at most b , or not greater than b). The notation $a \geq b$ means that a is *greater than or equal to* b (or, equivalently, at least b , or not less than b).

The relation *not great than* can also be represented by $a \not> b$, the symbol for “greater than” bisected by a slash, “not”. The same is true for *not less than* & $a \not< b$.

The notation $a \neq b$ means that a is not equal to b ; this **inequation** sometimes is considered a form of strict inequality. It does not say that one is greater than the other; it does not even require a, b to be member of an **ordered set**.

In engineering science, less formal use of the notation is to state that 1 quantity is “much greater” than another, normally by several **orders of magnitude**. The notation $a \ll b$ means that a is *much less than* b . The notation $a \gg b$ means that a is *much greater than* b . This implies that the lesser value can be neglected with little effect on the accuracy of an **approximation** (e.g., the case of **ultrarelativistic limit** in physics).

In all of the cases above, any 2 symbols mirroring each other are symmetrical; $a < b$ & $b > a$ are equivalent, etc.” – [Wikipedia/inequality \(mathematics\)](#)

2.1 Properties on the number line $\mathbb{R}$

3 Cauchy-Schwarz Inequality – Bất Đẳng Thức Cauchy-Schwarz

The most basic inequality: $x^2 \geq 0, \forall x \in \mathbb{R}$. $x^2 = 0 \Leftrightarrow x = 0$. $x^2 > 0 \Leftrightarrow x \neq 0$.

1 (Bất đẳng thức Cauchy–Schwarz cho 2 số không âm). *Chứng minh:*

$$a + b \geq 2\sqrt{ab}, \forall a, b \in \mathbb{R}, a, b \geq 0.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

2. Với m, n, p nào thì bất đẳng thức $ma + nb \geq p\sqrt{ab}$ luôn đúng: (a) $\forall a, b \in \mathbb{R}, a, b \geq 0$. (b) $\forall a, b \in \mathbb{R}$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

3 (Bất đẳng thức Cauchy–Schwarz cho 3 số không âm). *Chứng minh:*

$$a + b + c \geq 3\sqrt[3]{abc}, \forall a, b, c \in \mathbb{R}, a, b, c \geq 0.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

4. Với m, n, p, q nào thì bất đẳng thức $ma + nb + pc \geq q\sqrt[3]{abc}$ luôn đúng: (a) $\forall a, b, c \in \mathbb{R}, a, b, c \geq 0$. (b) $\forall a, b, c \in \mathbb{R}$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

5 (Bất đẳng thức Cauchy–Schwarz cho n số không âm). *Chứng minh:*

$$\sum_{i=1}^n a_i \geq n \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n a_i}, \text{ i.e., } a_1 + a_2 + \dots + a_n \geq \sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}, \forall n \in \mathbb{N}^*, \forall a_i \in \mathbb{R}, a_i \geq 0, \forall i = 1, 2, \dots, n.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

6. Với bộ $(m, m_1, m_2, \dots, m_n)$ nào thì bất đẳng thức:

$$\sum_{i=1}^n m_i a_i \geq m \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n a_i}, \text{ i.e., } m_1 a_1 + m_2 a_2 + \dots + m_n a_n \geq m \sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}, \forall n \in \mathbb{N}^*,$$

đúng với: (a) $\forall a_i \in \mathbb{R}, a_i \geq 0, \forall i = 1, 2, \dots, n$. (b) $\forall a_i \in \mathbb{R}, \forall i = 1, 2, \dots, n$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

4 Miscellaneous

7 ([Son+25], Bổ đề 1.1, p. 5). *Chứng minh:* $4ab \leq (a+b)^2 \leq 2(a^2+b^2)$, hay có thể viết dưới dạng $\frac{a^2+b^2}{2} \geq \left(\frac{a+b}{2}\right)^2$, $ab \leq \frac{(a+b)^2}{4}$, $\forall a, b \in \mathbb{R}$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

8 ([Son+25], Bổ đề 1.2, p. 5). *Chứng minh:* $3(ab+bc+ca) \leq (a+b+c)^2 \leq 3(a^2+b^2+c^2)$, hay có thể viết dưới dạng $ab+bc+ca \leq \frac{1}{3}(a+b+c)^2$, $\forall a, b, c \in \mathbb{R}$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

9 ([Son+25], Bổ đề 1.3, p. 6). *Chứng minh:* $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \geq \frac{4}{a+b}$, hay có thể viết dưới dạng $\frac{1}{a+b} \leq \frac{1}{4} \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b}\right)$, $\forall a, b > 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

10 ([Son+25], Bổ đề 1.4, p. 6). *Chứng minh:* $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \geq \frac{9}{a+b+c}$, hay có thể viết dưới dạng $\frac{1}{a+b+c} \leq \frac{1}{9} \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c}\right)$, $\forall a, b, c > 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

11 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.3–1.4, p. 6 cho n số). *Chứng minh:*

$$\frac{1}{a_1} + \dots + \frac{1}{a_n} \geq \frac{n^2}{a_1 + \dots + a_n}, \text{ i.e., } \frac{1}{a_1 + \dots + a_n} \leq \frac{1}{n^2} \left(\frac{1}{a_1} + \dots + \frac{1}{a_n} \right), \forall a_i > 0, \forall i = 1, \dots, n,$$

hay có thể được viết gọn lại như sau:

$$\sum_{i=1}^n \frac{1}{a_i} \geq \frac{n^2}{\sum_{i=1}^n a_i}, \text{ i.e., } \frac{1}{\sum_{i=1}^n a_i} \leq \frac{1}{n^2} \sum_{i=1}^n \frac{1}{a_i}, \forall a_i > 0, \forall i = 1, \dots, n.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

12 ([Son+25], Bổ đề 1.5, p. 7). *Chứng minh:* $\sqrt{a+b} \leq \sqrt{a} + \sqrt{b} \leq \sqrt{2(a+b)}$, $\forall a, b \geq 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

13 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.5, p. 7). *Chứng minh:* $\sqrt{a+b+c} \leq \sqrt{a} + \sqrt{b} + \sqrt{c} \leq \sqrt{3(a+b+c)}$, $\forall a, b, c \geq 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

14 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.5, p. 7 cho n số). *Chứng minh:* $\sqrt{a_1 + \dots + a_n} \leq \sqrt{a_1} + \dots + \sqrt{a_n} \leq \sqrt{n(a_1 + \dots + a_n)}$, $\forall a_i \geq 0$, $\forall i = 1, \dots, n$, hay có thể được viết gọn lại như sau:

$$\sqrt{\sum_{i=1}^n a_i} \leq \sum_{i=1}^n \sqrt{a_i} \leq \sqrt{n \sum_{i=1}^n a_i}, \forall a_i \geq 0, \forall i = 1, \dots, n.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

15 ([Son+25], Bổ đề 1.6, p. 7). *Chứng minh:* $a^3 + b^3 \geq ab(a+b)$, $\forall a, b \in \mathbb{R}$, $a+b \geq 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

16 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.6, p. 7). *Chứng minh:* $a^4 + b^4 \geq ab(a^2 + b^2)$, $\forall a, b \in \mathbb{R}$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

5 Warm-up – Khởi động

The general structure of a problem on inequality is given by:

Problem 1. Let x_i , $\forall i = 1, 2, \dots, n$ satisfy the condition $C(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$ & $C^*(x_1, x_2, \dots, x_n) \geq 0$. Prove that: (a) $A(x_1, x_2, \dots, x_n) \leq 0$. (b) $B(x_1, x_2, \dots, x_n) \geq 0$. (c) Find the minimum & maximum of $A(x_1, x_2, \dots, x_n)$ & $B(x_1, x_2, \dots, x_n)$.

Cấu trúc tổng quát của 1 bài toán bất đẳng thức:

17. Cho các biến x_i , $\forall i = 1, 2, \dots, n$ thỏa mãn điều kiện $C(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$. *Chứng minh:* (a) $A(x_1, x_2, \dots, x_n) \leq 0$. (b) $B(x_1, x_2, \dots, x_n) \geq 0$. (c) Tìm GTNN & GTLN của biểu thức $A(x_1, x_2, \dots, x_n)$ & $B(x_1, x_2, \dots, x_n)$.

Để nghiên cứu các bài toán bất đẳng thức & cực trị 1 cách có hệ thống, ta sẽ nghiên cứu 1 số dạng thường gặp của các biểu thức cần tìm cực trị A, B & đặc biệt là các đẳng thức điều kiện $C(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0$ & bất đẳng thức điều kiện $C^*(x_1, x_2, \dots, x_n) \geq 0$.

6 Cauchy-Schwarz Inequality – Bất Đẳng Thức Cauchy-Schwarz

The most basic inequality: $x^2 \geq 0$, $\forall x \in \mathbb{R}$. $x^2 = 0 \Leftrightarrow x = 0$. $x^2 > 0 \Leftrightarrow x \neq 0$.

Ý nghĩa hình học: Diện tích hình vuông thì không âm. Diện tích của hình vuông bằng 0 $\Leftrightarrow$ hình vuông đó suy biến thành 1 điểm. Cụ thể, công thức tính diện tích hình vuông cạnh a : $S = a^2$. Khi đó $S = a^2 \geq 0$, $\forall a \geq 0$ & $S = 0 \Leftrightarrow a = 0$.

18. *Chứng minh:*

$$4ab \leq 2(|ab| + ab) \leq (a+b)^2 \leq (|a| + |b|)^2 \leq 2(a^2 + b^2), \forall a, b \in \mathbb{R}. \quad (1)$$

1st chứng minh. (a) $4ab \leq 2(|ab| + ab) \Leftrightarrow 2ab \leq 2|ab| \Leftrightarrow ab \leq |ab|$ luôn đúng $\forall a, b \in \mathbb{R}$. “=” $\Leftrightarrow ab \geq 0$. (b) $2(|ab| + ab) \leq (a + b)^2 \Leftrightarrow 2|ab| + 2ab \leq a^2 + 2ab + b^2 \Leftrightarrow 2|ab| \leq a^2 + b^2 \Leftrightarrow (|a| - |b|)^2 \geq 0$ luôn đúng $\forall a, b \in \mathbb{R}$. “=” $\Leftrightarrow |a| = |b|$. (c) $(a + b)^2 \leq (|a| + |b|)^2 \Leftrightarrow a^2 + 2ab + b^2 \leq |a|^2 + 2|a||b| + |b|^2 \Leftrightarrow ab \leq |ab|$ luôn đúng $\forall a, b \in \mathbb{R}$. “=” $\Leftrightarrow ab \geq 0$. (d) $(|a| + |b|)^2 \leq 2(a^2 + b^2) \Leftrightarrow |a|^2 + 2|a||b| + |b|^2 \leq 2a^2 + 2b^2 \Leftrightarrow (|a| - |b|)^2 \geq 0$ luôn đúng $\forall a, b \in \mathbb{R}$. “=” $\Leftrightarrow |a| = |b|$. $\square$

2nd chứng minh. (d) Áp dụng bất đẳng thức Cauchy cho 2 số a^2 & b^2 : $a^2 + b^2 \geq 2\sqrt{a^2b^2} = 2|ab|$, $\square$

Lưu ý 1. Trị tuyệt đối của 1 số thực không nhỏ hơn số thực đó, i.e., $|x| \geq x, \forall x \in \mathbb{R}$. $|x| = x \Leftrightarrow x \geq 0$.

19. Bất đẳng thức $(a + b)^2 \geq 4|ab|$ đúng khi nào?

20 (Bất đẳng thức Cauchy–Schwarz cho 2 số không âm). Chứng minh:

$$a + b \geq 2\sqrt{ab}, \forall a, b \in \mathbb{R}, a, b \geq 0.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

1st proof. $a + b - 2\sqrt{ab} = (\sqrt{a} - \sqrt{b})^2 \geq 0 \Rightarrow a + b \geq 2\sqrt{ab}, \forall a, b \in \mathbb{R}, a, b \geq 0$. “=” $\Leftrightarrow \sqrt{a} = \sqrt{b} \Leftrightarrow a = b$. $\square$

2nd proof. $(a + b)^2 - (2\sqrt{ab})^2 = a^2 + 2ab + b^2 - 4ab = a^2 - 2ab + b^2 = (a - b)^2 \geq 0 \Rightarrow (a + b)^2 \geq (2\sqrt{ab})^2 \Rightarrow a + b \geq 2\sqrt{ab}$ (vì $a, b \geq 0$ nên $a + b \geq 0$ & $2\sqrt{ab} \geq 0$). “=” $\Leftrightarrow a = b$. $\square$

Lưu ý 2. Ở 2nd proof, ta đã vận dụng tính chất cơ bản của căn bậc 2: $0 \leq a \leq b \Leftrightarrow \sqrt{a} \leq \sqrt{b}, \forall a, b \in \mathbb{R}$. Phiên bản chặt/ngắt (strict) là: $0 \leq a < b \Leftrightarrow \sqrt{a} < \sqrt{b}, \forall a, b \in \mathbb{R}$. Ý nghĩa hình học của 2 tính chất này: Hình vuông nào có cạnh lớn hơn thì có diện tích lớn hơn & ngược lại, hình vuông nào có diện tích lớn hơn thì có cạnh lớn hơn.

3rd proof. Đặt $x := \sqrt{a}, y := \sqrt{b}, x, y \in \mathbb{R}, x, y \geq 0$. Có $a + b - 2\sqrt{ab} = x^2 + y^2 - 2xy = (x - y)^2 \geq 0 \Rightarrow a + b \geq 2\sqrt{ab}$. “=” $\Leftrightarrow x = y \Leftrightarrow \sqrt{a} = \sqrt{b} \Leftrightarrow a = b$. $\square$

Lưu ý 3. Ở 3rd proof, ta đã sử dụng tính chất giao hoán của phép nhân & phép khai phương: $\sqrt{ab} = \sqrt{a}\sqrt{b}, \forall a, b \in \mathbb{R}, a, b \geq 0$.

21. Với m, n, p nào thì bất đẳng thức $ma + nb \geq p\sqrt{ab}$ luôn đúng: (a) $\forall a, b \in \mathbb{R}, a, b \geq 0$. (b) $\forall a, b \in \mathbb{R}$. Đẳng thức xảy ra khi nào?

22 (Bất đẳng thức Cauchy–Schwarz cho 3 số không âm). Chứng minh:

$$a + b + c \geq 3\sqrt[3]{abc}, \forall a, b, c \in \mathbb{R}, a, b, c \geq 0.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

23. Với m, n, p, q nào thì bất đẳng thức $ma + nb + pc \geq q\sqrt[3]{abc}$ luôn đúng: (a) $\forall a, b, c \in \mathbb{R}, a, b, c \geq 0$. (b) $\forall a, b, c \in \mathbb{R}$. Đẳng thức xảy ra khi nào?

24 (Bất đẳng thức Cauchy–Schwarz cho n số không âm). Chứng minh:

$$\sum_{i=1}^n a_i \geq n \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n a_i}, \text{ i.e., } a_1 + a_2 + \dots + a_n \geq \sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}, \forall n \in \mathbb{N}^*, \forall a_i \in \mathbb{R}, a_i \geq 0, \forall i = 1, 2, \dots, n.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

25. Cho $n \in \mathbb{N}^*$. Với bộ $(m, m_1, m_2, \dots, m_n)$ nào thì bất đẳng thức:

$$\sum_{i=1}^n m_i a_i \geq m \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n a_i}, \text{ i.e., } m_1 a_1 + m_2 a_2 + \dots + m_n a_n \geq m \sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n},$$

đúng với: (a) $\forall a_i \in \mathbb{R}, a_i \geq 0, \forall i = 1, 2, \dots, n$. (b) $\forall a_i \in \mathbb{R}, \forall i = 1, 2, \dots, n$. Đẳng thức xảy ra khi nào?

7 Áp Dụng Bất Đẳng Thức Cauchy–Schwarz Để Tìm Cực Trị

26 ([Tuy23], Ví dụ 9, p. 23). Cho $x, y \in \mathbb{R}$, $x, y > 0$ thỏa mãn điều kiện $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{2}$. Tìm GTNN của biểu thức $A = \sqrt{x} + \sqrt{y}$.

1st proof. Vì $x, y > 0$ nên $\frac{1}{x}, \frac{1}{y}, \sqrt{x}, \sqrt{y} > 0$. Áp dụng bất đẳng thức Cauchy cho 2 số dương $\frac{1}{x}, \frac{1}{y}$, được: $\sqrt{\frac{1}{x} \cdot \frac{1}{y}} \leq \frac{1}{2} \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \right) = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{xy}} \leq \frac{1}{4} \Rightarrow \sqrt{xy} \geq 4$. Áp dụng bất đẳng thức Cauchy cho 2 số dương $\sqrt{x}, \sqrt{y}$, được: $A = \sqrt{x} + \sqrt{y} \geq 2\sqrt{\sqrt{x}\sqrt{y}} = 2\sqrt{\sqrt{xy}} \geq 2\sqrt{4} = 4$. “=” $\Leftrightarrow x = y$ & $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow x = y = 4$. Vậy $\min A = 4 \Leftrightarrow x = y = 4$. $\square$

2nd proof. Áp dụng bất đẳng thức Cauchy lần lượt cho $(\sqrt{x}, \sqrt{y})$ & $(\frac{1}{x}, \frac{1}{y})$, được:

$$A = \sqrt{x} + \sqrt{y} \geq 2\sqrt{\sqrt{x}\sqrt{y}} = 2\sqrt{\frac{1}{\frac{1}{\sqrt{x}} \cdot \frac{1}{\sqrt{y}}}} \geq 2\sqrt{\frac{1}{\frac{1}{2} \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \right)}} = 2\sqrt{\frac{1}{\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2}}} = 4.$$

“=” $\Leftrightarrow \sqrt{x} = \sqrt{y}$ & $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow x = y$ & $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow x = y = 4$. Vậy $\min_{x, y \in \mathbb{R}, x, y > 0} A = 4 \Leftrightarrow x = y = 4$. $\square$

Nhận xét 1. “Trong thí dụ trên ta đã vận dụng bất đẳng thức Cauchy–Schwarz theo 2 chiều ngược nhau. Lần thứ nhất ta đã “làm trội” $\sqrt{\frac{1}{x} \cdot \frac{1}{y}}$ bằng cách vận dụng $\sqrt{ab} \leq \frac{a+b}{2}$ để dùng điều kiện tổng $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{2}$, từ đó được $\sqrt{xy} \geq 4$. Lần thứ 2 ta đã “làm giảm” tổng $\sqrt{x} + \sqrt{y}$ bằng cách vận dụng bất đẳng thức Cauchy–Schwarz theo chiều $a + b \geq 2\sqrt{ab}$ để dùng kết quả $\sqrt{xy} \geq 4$. Không phải lúc nào ta cũng có thể dùng trực tiếp bất đẳng thức Cauchy–Schwarz đối với các số trong đề bài.” – [Tuy23, p. 24]

Lưu ý 4. TXD của A chỉ là $D_A := \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 | x, y \geq 0\}$, nhưng để điều kiện $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{2}$ có nghĩa thì cần thêm $x \neq 0, y \neq 0$, nên ta cần xét A trên tập hợp $D := \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 | x, y > 0, \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{2}\} \subset D_A$. Hơn nữa, nếu viết GTNN của biểu thức $A = A(x, y)$ trên tập $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 | x > 0, y > 0\}$ 1 cách chính xác về mặt toán học thì nên viết tường minh là $\min_{x, y \in \mathbb{R}, x, y > 0} A(x, y)$ hoặc $\min_{(x, y) \in D} A(x, y)$ hoặc $\min_{x, y \in \mathbb{R}, x, y > 0} A$ như trong 2nd proof thay vì chỉ đơn giản là $\min A$ như trong 1st proof.

Ta có thể mở rộng & tổng quát bài toán trên như sau:

27. Cho $x, y \in \mathbb{R}$, $x, y > 0$ thỏa mãn điều kiện $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = m > 0$, $m \in \mathbb{R}$ cho trước. Có thể tìm GTNN & GTLN của các biểu thức nào? Liệt kê & chứng minh nhiều nhất có thể.

28. Cho $x, y \in \mathbb{R}$, $x, y > 0$ thỏa mãn điều kiện $\frac{a}{x} + \frac{b}{y} = m > 0$, $a, b, m \in \mathbb{R}$ cho trước. Có thể tìm GTNN & GTLN của các biểu thức nào? Liệt kê & chứng minh nhiều nhất có thể.

29. Cho $x, y \in \mathbb{R}$, $x, y, z > 0$ thỏa mãn điều kiện $\frac{a}{x} + \frac{b}{y} + \frac{c}{z} = m > 0$, $a, b, c, m \in \mathbb{R}$ cho trước. Có thể tìm GTNN & GTLN của các biểu thức nào? Liệt kê & chứng minh nhiều nhất có thể.

30. Cho $n \in \mathbb{N}^*$, $x_i \in \mathbb{R}$, $x_i > 0$, $\forall i = 1, 2, \dots, n$, thỏa mãn điều kiện $\sum_{i=1}^n \frac{a_i}{x_i} = m > 0$, $a_i, m \in \mathbb{R}$, $\forall i = 1, 2, \dots, n$, cho trước. Có thể tìm GTNN & GTLN của các biểu thức nào? Liệt kê & chứng minh nhiều nhất có thể.

31 ([Tuy23], Ví dụ 10, p. 24). Tìm GTLN & GTNN của biểu thức $A = \sqrt{3x-5} + \sqrt{7-3x}$.

Giải. ĐKXD: $\frac{5}{3} \leq x \leq \frac{7}{3}$. $A^2 = 3x - 5 + 7 - 3x + 2\sqrt{3x-5}\sqrt{7-3x} \leq 2 + (3x-5+7-3x) = 4 \Rightarrow A \leq 2$ ($A \geq 0$ vì $\sqrt{3x-5} \geq 0$, $\sqrt{7-3x} \geq 0$). “=” $\Leftrightarrow 3x-5 = 7-3x \Leftrightarrow x = 2$. Mặt khác, $A^2 = 2 + 2\sqrt{3x-5}\sqrt{7-3x} \geq 2$. “=” $\Leftrightarrow (3x-5)(7-3x) = 0 \Leftrightarrow x \in \{\frac{5}{3}, \frac{7}{3}\}$. Vậy $\max A = 2 \Leftrightarrow x = 2$ & $\min A = \sqrt{2} \Leftrightarrow x \in \{\frac{5}{3}, \frac{7}{3}\}$. $\square$

32 (Mở rộng [Tuy23], Ví dụ 10, p. 24). Biện luận theo các tham số $a, b, c, d \in \mathbb{R}$ để tìm GTLN & GTNN của biểu thức $A = \sqrt{ax+b} + \sqrt{cx+d}$.

33 ([Tuy23], Ví dụ 11, p. 25). Tìm GTLN & GTNN của biểu thức $A = \frac{\sqrt{x-9}}{5x}$.

34 ([Tuy23], Ví dụ 12, p. 25). Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{3x^4+16}{x^3}$. A có GTLN không?

35 ([Tuy23], Ví dụ 13, p. 26). Cho $0 < x < 2$, tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{9x}{2-x} + \frac{2}{x}$.

36 ([Tuy23], Ví dụ 14, p. 27). Cho $x, y, z \in \mathbb{R}$, $x, y, z > 0$ thỏa mãn điều kiện $x + y + z = 2$. Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{x^2}{y+z} + \frac{y^2}{z+x} + \frac{z^2}{x+y}$.

37 ([Tuy23], 63., p. 28). Cho $a, x, y \in \mathbb{R}$, $a, x, y > 0$, $x + y = 2a$. Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$.

38 ([Tuy23], 64., p. 28). Tìm GTLN của biểu thức $A = \sqrt{x-5} + \sqrt{23-x}$.

39 ([Tuy23], 65., p. 28). Cho $x+y=15$, tìm GTNN, GTLN của biểu thức $A = \sqrt{x-4} + \sqrt{y-3}$.

40 ([Tuy23], 66., p. 28). Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{2x^2-6x+5}{2x}$ với $x \in \mathbb{R}, x > 0$.

41 ([Tuy23], 67., p. 28). Cho $a, b, x \in \mathbb{R}, a, b, x > 0$. Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{(x+a)(x+b)}{x}$.

42 ([Tuy23], 68., p. 28). Cho $x \in \mathbb{R}, x \geq 0$, tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{x^2+2x+17}{2(x+1)}$.

43 ([Tuy23], 69., p. 28). Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{x+6\sqrt{x}+36}{\sqrt{x}+3}$.

44 ([Tuy23], 70., p. 28). Cho $x \in \mathbb{R}, x > 0$, tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{x^3+2000}{x}$.

45 ([Tuy23], 71., p. 28). Cho $x, y \in \mathbb{R}, x, y > 0$ & $x+y \geq 6$. Tìm GTNN của biểu thức: $A = 5x + 3y + \frac{12}{x} + \frac{16}{y}$.

46 ([Tuy23], 72., p. 29). Cho $x, y \in \mathbb{R}, x > y$ & $xy = 5$, tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{x^2+1.2xy+y^2}{x-y}$.

47 ([Tuy23], 73., p. 29). Cho $x \in \mathbb{R}, x > 1$, tìm GTLN của biểu thức $A = 4x + \frac{25}{x-1}$.

48 ([Tuy23], 74., p. 29). Cho $x \in \mathbb{R}, 0 < x < 1$, tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{3}{1-x} + \frac{4}{x}$.

49 ([Tuy23], 75., p. 29). Cho $x, y, z \in \mathbb{R}, x, y, z \geq 0$ thỏa mãn điều kiện $x+y+z=a$. (a) Tìm GTLN của biểu thức $A = xy + yz + zx$. (b) Tìm GTNN của biểu thức $B = x^2 + y^2 + z^2$.

50 ([Tuy23], 76., p. 29). Cho $x, y, z \in \mathbb{R}, x, y, z > 0$ thỏa mãn điều kiện $x+y+z \geq 12$. Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{x}{\sqrt{y}} + \frac{y}{\sqrt{z}} + \frac{z}{\sqrt{x}}$.

51 ([Tuy23], 77., p. 29). Cho $x, y, z \in \mathbb{R}, x, y, z > 0$ thỏa mãn điều kiện $x+y+z=a$. Tìm GTNN của biểu thức $A = \left(1 + \frac{a}{x}\right) \left(1 + \frac{a}{y}\right) \left(1 + \frac{a}{z}\right)$.

52 ([Tuy23], 78., p. 29). Cho $a, b, c \in \mathbb{R}, a, b, c > 0$ thỏa mãn điều kiện $a+b+c=1$. Tìm GTNN của biểu thức $A = \frac{(1+a)(1+b)(1+c)}{(1-a)(1-b)(1-c)}$.

53 ([Tuy23], 79., p. 29). Cho $x, y \in \mathbb{R}$ thỏa mãn điều kiện $x+y=1$ & $x > 0$. Tìm GTLN của biểu thức $B = x^2y^3$.

54 ([Dung_Can_Anh_BDT_8_9], Ví dụ 1.5.1, p. 73, TS PTNK ĐHQG Tp HCM 2006). Cho $x, y \in \mathbb{R}$ thỏa mãn $x+y=2$. Chứng minh $xy(x^2+y^2) \leq 2$.

1st chứng minh. Sử dụng bất đẳng thức $ab \leq \frac{1}{4}(a+b)^2$ ở (1), có: $xy(x^2+y^2) = \frac{1}{2}(2xy)(x^2+y^2) \leq \frac{1}{8}[2xy+(x^2+y^2)]^2 = \frac{1}{8}(x+y)^4 = 2$. “=” $\Leftrightarrow x+y=2$ & $2xy=x^2+y^2 \Leftrightarrow x+y=2$ & $(x-y)^2=0 \Leftrightarrow x=y=1$. $\square$

2nd chứng minh. Sử dụng kỹ thuật đồng bậc, cần chứng minh $8xy(x^2+y^2) \leq (x+y)^4$ (cả 2 vế đều là bậc 4). Bất đẳng thức này đúng vì $8xy(x^2+y^2) \leq (x+y)^4 \Leftrightarrow 8xy(x^2+y^2) \leq x^4+4x^3y+6x^2y^2+4xy^3+y^4 \Leftrightarrow x^4-4x^3y+6x^2y^2-4xy^3+y^4 \geq 0 \Leftrightarrow (x-y)^4 \geq 0$ hiển nhiên đúng $\forall x, y \in \mathbb{R}$. “=” $\Leftrightarrow x=y$ & $x+y=2 \Leftrightarrow x=y=1$. $\square$

Ta có thể mở rộng bài toán trên như sau:

55. Cho $x, y, m \in \mathbb{R}$ thỏa mãn $x+y=m$. Biện luận theo tham số m để tìm GTLN & GTNN của: (a) $A = xy(x^2+y^2)$. (b) $B = xy(x^3+y^3)$. (c) $B = xy(x^4+y^4)$. (d*) $x^a y^a (x^b+y^b)$ với $a, b \in \mathbb{Z}$.

8 Uncategorized

56 ([Son+25], Bổ đề 1.1, p. 5). Chứng minh: $4ab \leq (a+b)^2 \leq 2(a^2+b^2)$, hay có thể viết dưới dạng $\frac{a^2+b^2}{2} \geq \left(\frac{a+b}{2}\right)^2, ab \leq \frac{(a+b)^2}{4}$, $\forall a, b \in \mathbb{R}$. Đẳng thức xảy ra khi nào?

Hint. $(a+b)^2 - 4ab = (a-b)^2 \geq 0, 2(a^2+b^2) - (a+b)^2 = (a-b)^2 \geq 0, \forall a, b \in \mathbb{R}$. “=” $\Leftrightarrow a=b$. $\square$

57 ([Son+25], Bổ đề 1.2, p. 5). Chứng minh: $3(ab+bc+ca) \leq (a+b+c)^2 \leq 3(a^2+b^2+c^2)$, hay có thể viết dưới dạng $ab+bc+ca \leq \frac{1}{3}(a+b+c)^2, \forall a, b, c \in \mathbb{R}$. Đẳng thức xảy ra khi nào?

Hint. $(a+b+c)^2 - 3(ab+bc+ca) = \frac{1}{2} [(a-b)^2 + (b-c)^2 + (c-a)^2] \geq 0$, $3(a^2+b^2+c^2) - (a+b+c)^2 = (a-b)^2 + (b-c)^2 + (c-a)^2 \geq 0$, $\forall a, b, c \in \mathbb{R}$. “=” $\Leftrightarrow a = b = c$. $\square$

58 ([Son+25], Bổ đề 1.3, p. 6). *Chứng minh:* $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \geq \frac{4}{a+b}$, hay có thể viết dưới dạng $\frac{1}{a+b} \leq \frac{1}{4} \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \right)$, $\forall a, b > 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

Hint. $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} - \frac{4}{a+b} = \frac{(a-b)^2}{ab(a+b)} \geq 0$, $\forall a, b > 0$. “=” $\Leftrightarrow a = b > 0$. $\square$

59 ([Son+25], Bổ đề 1.4, p. 6). *Chứng minh:* $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \geq \frac{9}{a+b+c}$, hay có thể viết dưới dạng $\frac{1}{a+b+c} \leq \frac{1}{9} \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \right)$, $\forall a, b, c > 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

60 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.3–1.4, p. 6 cho n số). *Chứng minh:*

$$\frac{1}{a_1} + \dots + \frac{1}{a_n} \geq \frac{n^2}{a_1 + \dots + a_n}, \text{ i.e., } \frac{1}{a_1 + \dots + a_n} \leq \frac{1}{n^2} \left(\frac{1}{a_1} + \dots + \frac{1}{a_n} \right), \forall a_i > 0, \forall i = 1, \dots, n,$$

hay có thể được viết gọn lại như sau:

$$\sum_{i=1}^n \frac{1}{a_i} \geq \frac{n^2}{\sum_{i=1}^n a_i}, \text{ i.e., } \frac{1}{\sum_{i=1}^n a_i} \leq \frac{1}{n^2} \sum_{i=1}^n \frac{1}{a_i}, \forall a_i > 0, \forall i = 1, \dots, n.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

61 ([Son+25], Bổ đề 1.5, p. 7). *Chứng minh:* $\sqrt{a+b} \leq \sqrt{a} + \sqrt{b} \leq \sqrt{2(a+b)}$, $\forall a, b \geq 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

62 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.5, p. 7). *Chứng minh:* $\sqrt{a+b+c} \leq \sqrt{a} + \sqrt{b} + \sqrt{c} \leq \sqrt{3(a+b+c)}$, $\forall a, b, c \geq 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

63 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.5, p. 7 cho n số). *Chứng minh:* $\sqrt{a_1 + \dots + a_n} \leq \sqrt{a_1} + \dots + \sqrt{a_n} \leq \sqrt{n(a_1 + \dots + a_n)}$, $\forall a_i \geq 0$, $\forall i = 1, \dots, n$, hay có thể được viết gọn lại như sau:

$$\sqrt{\sum_{i=1}^n a_i} \leq \sum_{i=1}^n \sqrt{a_i} \leq \sqrt{n \sum_{i=1}^n a_i}, \forall a_i \geq 0, \forall i = 1, \dots, n.$$

Đẳng thức xảy ra khi nào?

64 ([Son+25], Bổ đề 1.6, p. 7). *Chứng minh:* $a^3 + b^3 \geq ab(a+b)$, $\forall a, b \in \mathbb{R}$, $a+b \geq 0$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

Hint. $a^3 + b^3 - ab(a+b) = (a+b)(a-b)^2 \geq 0$, $\forall a, b \in \mathbb{R}$, $a+b \geq 0$. “=” $\Leftrightarrow a = \pm b$. $\square$

65 ([Son+25], Mở rộng Bổ đề 1.6, p. 7). *Chứng minh:* $a^4 + b^4 \geq ab(a^2 + b^2)$, $\forall a, b \in \mathbb{R}$. *Đẳng thức xảy ra khi nào?*

9 Methods in Proving Inequalities – Các Phương Pháp Chứng Minh Bất Đẳng Thức

9.1 Undefined Coefficient Technique (UCT) – Kỹ thuật hệ số bất định

66. Cho $a, b, c > 0$, $a+b+c = S \in (0, \infty)$. Tìm điều kiện cần & đủ của $\alpha, \beta, \gamma, \delta \in \mathbb{R}$ để

$$\begin{cases} \frac{\alpha}{x^2} + \beta x^2 \geq \gamma x + \delta, \forall x \in (0, S), \\ \frac{\alpha}{x^2} + \beta x^2 = \gamma x + \delta \Leftrightarrow x = \frac{S}{3}. \end{cases}$$

Từ đó suy ra các bất đẳng thức có dạng

$$m \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} + \frac{1}{c^2} \right) + n(a^2 + b^2 + c^2) \geq p(a+b+c) + 3q = pS + 3q, \quad (2)$$

$$m \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} + \frac{1}{c^2} \right) + n(a^2 + b^2 + c^2) = p(a+b+c) + 3q = pS + 3q \Leftrightarrow a = b = c = \frac{S}{3}. \quad (3)$$

67 ([Son+25], VD4.1, p. 76). Cho $a, b, c > 0$, $a+b+c = 3$. *Chứng minh* $\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} + \frac{1}{c^2} + \frac{2}{3}(a^2 + b^2 + c^2) \geq 5$.

Hint. $\frac{1}{a^2} + \frac{2}{3}a^2 \geq -\frac{2}{3}a + \frac{7}{3} \Leftrightarrow \frac{(a-1)^2(a^2+6a+3)}{3a^2} \geq 0$, $\forall a > 0$.

68. Cho $a, b, c > 0$, $a^2 + b^2 + c^2 = S_2$. Tìm điều kiện cần & đủ của $m, n, p, q \in \mathbb{R}$ để

$$mx + \frac{n}{x} \geq px^2 + q, \quad \forall x \in (0, \sqrt{S_2}).$$

Từ đó suy ra các bất đẳng thức có dạng

$$m(a+b+c) + n\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c}\right) \geq p(a^2 + b^2 + c^2) + 3q = pS_2 + 3q,$$

$$m(a+b+c) + n\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c}\right) = p(a^2 + b^2 + c^2) + 3q = pS_2 + 3q \Leftrightarrow a = b = c = \sqrt{\frac{S_2}{3}}.$$

69 ([Son+25], VD4.2, p. 77). Cho $a, b, c > 0$, $a^2 + b^2 + c^2 = S_2$. Chứng minh $2(a+b+c) + \frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \geq 9$.

10 Miscellaneous

Tài liệu

- [AQ25] Nguyễn Tuấn Anh and Cao Minh Quang. *Bất Đẳng Thức Dưới Góc Nhìn của Các Bổ Đề*. Nhà Xuất Bản Thông Tin & Truyền Thông, 2025, p. 345.
- [DCA20] Nguyễn Văn Dũng, Võ Quốc Bá Cẩn, and Trần Quốc Anh. *Phương Pháp Giải Toán Bất Đẳng Thức & Cực Trị Dành Cho Học Sinh Lớp 8, 9*. Tái bản lần 4. Nhà Xuất Bản Đại Học Quốc Gia Hà Nội, 2020, p. 280.
- [HLP52] G. H. Hardy, J. E. Littlewood, and G. Pólya. *Inequalities*. 2nd ed. Cambridge, at the University Press, 1952, pp. xii+324.
- [KH22] Phan Huy Khải and Đoàn Thanh Hương. *Các Phương Pháp Hiệu Quả Giải Bài Toán Về Bất Đẳng Thức & Giá Trị Lớn Nhất Nhỏ Nhất*. Nhà Xuất Bản Dân Trí, 2022, p. 298.
- [Sơn+25] Nguyễn Ngọc Sơn, Chu Đình Nghiệp, Lê Hải Trung, and Võ Quốc Bá Cẩn. *Các Chủ Đề Bất Đẳng Thức Ôn Thi Vào Lớp 10*. Tái bản lần 3. Nhà Xuất Bản Đại Học Quốc Gia Hà Nội, 2025, p. 143.
- [Tuy23] Bùi Văn Tuyên. *Bài Tập Nâng Cao & Một Số Chuyên Đề Toán 9*. Tái bản lần 18. Nhà Xuất Bản Giáo Dục Việt Nam, 2023, p. 340.